

OSKAR HAAPANIEMI

Föredrag i Pello 7 juli 2015 av khde Karl-Erik Tjäder, Haparanda

Min första minnesbild av prosten Oskar Haapaniemi är från Muodoslompolo i början av 1950-talet när jag var i 9-10 års ålder. Det var Laestadianskt stormöte i Muodoslompolo under Pingsthelgen, och jag fick vara med om mötets höjdpunkt, Högmässan, som leddes av den dåvarande kyrkoherden i Pajala, Oskar Haapaniemi. I den fullsatta kyrkan upplevde jag starkt Guds närvaro och kände en högtidlighet och helighet som jag ännu -omkring 60 år senare- har i mycket klart och kärt minne.

Min sista minnesbild av Oskar Haapaniemi är från Pajala kyrka, dit Haapaniemi var kallad som gästpredikant under en kontraktshelg i början av 1970-talet. Jag minns församlingens stora förväntan och glädje över att få höra den mycket avhållne förra församlingsherden tala. Hans steg uppför predikstolstrappan verkade tunga och mödosamma, och jag minns hans inledningsord efter den apostoliska hälsningen: ”Min hälsa är nu bruten...”

Kort efter denna Oskar Haapaniemis sista predikan i Pajala kyrka fick han lämna det jordiska livet och flytta till det himmelska hemmet som han så många gånger hade målat upp i sina predikningar, uppriktigt sörjd och saknad av Tornedalens kristenhet och många andra vida omkring.

Oskar Valfrid Haapaniemi föddes den 27/8 1905 i Pello. Föräldrarna var gränsuppsyningsman Isak Haapaniemi och Ida, född Huhtasaari. 1935 ingick han äktenskap med Karin Luttrupp, och i äktenskapet föddes 5 barn. Studenten tog Haapaniemi på Fjellstedtska skolan i Uppsala 1929. (som jag själv 47 år senare). Efter teol. och fil. kand. vid Uppsala Universitet blev Haapaniemi prästvigd för Luleå stift 1934.

Sin första tjänst, sk missiv, fick han i Junosuando där han tjänstgjorde som komminister från år 1935 och sex år framåt. 1941 blev Haapaniemi kyrkoherde i Pajala där han kom att tjäna församlingen i 17 år, fram till 1958, då han fick tjänsten som kyrkoherde i Övertorneå. Under sin tjänst i Övertorneå erhöll Haapaniemi 1960 ett stipendium för studier gällande Laestadianismen i USA.

Oskar Haapaniemi blev utnämnd till Prost den 25/8 1965. Vid 67 års ålder, 1972, gick Haapaniemi i pension. Hälsan var då dålig, och bara 2 månader och 11 dagar efter pensionen kom döden och gjorde sitt radikala verk.

I övrigt kan sägas att Oskar Haapaniemi hade många uppgifter utöver det som gäller för en församlingspräst. Från år 1966 var han suppleant i Luleå Domkapitel. Från 1943 ledamot i Landstinget, där han också var vice ordförande åren 1956 – 1967. Utöver allt detta var Haapaniemi också ledamot av Länskolnämnden från år 1966.

För sitt förtjänstfulla arbete inom kyrkan och samhället i övrigt förlänades han förtjänsttecknen Ledamot av Nordstjärneorden och Finlands Lejons orden av 1:a klass.

Oskar Haapaniemi var en bygdens son, en äkta Tornedaling, och han blev också Tornedalen trogen under hela sin tid som Herrens tjänare i prästämbetet, 38 år. Han var mycket omtyckt, en auktoritet som man lyssnade till och såg upp till. Han fick växa upp i och in i den speciella andliga miljö som rådde då -och som delvis råder fortfarande - som präglas starkt av den Laestadianska väckelserörelsen. Det som har varit en främmande andlig miljö för många präster som kommit till Tornedalen från andra håll och som orsakat många problem för dem, det var ”som hemma” för Haapaniemi. Han ägnade hela sin herdegärning åt hembygden. Som den bygdens son han var kunde han mer än många andra i samstämmighet med sin hembygd känna sina åhörare och ge dem den andliga föda som de behövde. Han var en av den andliga väckelsens ledare i Tornedalen och han åtnjöt också förtroende bland alla Laestadianska riktningar. Omvitnat är att Haapaniemi visade en vidsyn och djup förståelse för och kärlek till väckelsen. Otaliga är de möten där Oskar Haapaniemi medverkat både som uppskattad predikant och tolk till församlingens uppbyggelse.

Under årens lopp var han genom sin starka ställning bland väckelsens folk en brobyggare mellan kyrka och väckelse, en insats som inte kan överskattas.

Oskar Haapaniemi ägde ett stort intresse och stor kunnighet också inom den samhälliga verksamheten. Han blev flitigt anlita i kommunala värv under hela sin tjänstetid. Han kunde snabbt och realistiskt sätta sig in i en ekonomisk eller social fråga och därefter framställa klara och välmotiverade förslag. Man kan gott konstatera att han hade sinne både för det andliga, det naturliga och det samhällliga livets realiteter. Där hade han sina likheter med den förste innehavaren av kyrkoherdeämbetet i Pajala, Lars Levi Laestadius.

Med stor tacksamhet och ödmjukhet får vi minnas Oskar Haapaniemi för hans stora insatser för att föra det kristna arvet vidare och också för allt arbete som han utförde för samhället i övrigt.